

Zpráva Akreditační komise o hodnocení Policejní akademie České republiky v Praze

červen 2015

Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání č. 4/2014 ve dnech 15. – 17. září 2014, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení Policejní akademie České republiky v Praze (dále jen PA ČR). Pro tuto činnost jmenovala AK účelovou pracovní skupinu ve složení: Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Josef Fusek, Pavel Höschl, Hana Marková, Aleš Dudáček (Fakulta bezpečnostního inženýrství Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava), Květoslav Kramář (Institut kontroly, o.p.s.), Veronika Kudrová (Právnická fakulta Masarykovy univerzity).

AK vycházela při hodnocení z následujících podkladů:

- sebehodnotící zpráva PA ČR zpracovaná ve struktuře na základě požadavků AK,
- dlouhodobý záměr rozvoje pro období 2014-2020,
- výroční zpráva za rok 2013,
- náhodně vybrané kvalifikační práce spolu s posudky, výsledkem obhajoby a související studijní dokumentací,
- náhodně vybrané habilitační práce spolu s posudky a dokumentací související s habilitačními řízeními,
- zápisy z jednání vědecké rady PA ČR a vědeckých rad jejích fakult,
- zápisy z jednání oborové rady doktorského studijního programu,
- studijní a zkušební řád a další vnitřní předpisy PA ČR,
- další podklady poskytnuté PA ČR, včetně studijních plánů, údajů o personálním zabezpečení vzdělávací činnosti, o publikační činnosti akademických pracovníků a o absolventech PA ČR,
- studijní dokumentace náhodně vybraných studentů,
- zprávy o vnitřní evaluaci vzdělávání na PA ČR z období 2012/2013 a 2013/2014,
- poznatky získané návštěvou na PA ČR dne 8. dubna 2015,

- údaje z relevantních registrů (Registr docentů a profesorů, Register zamestnancov vysokých škôl ve Slovenské republice),
- informace přístupné nebo pro činnost účelové pracovní skupiny zpřístupněné na webových stránkách PA ČR.

Návštěva účelové pracovní skupiny na PA ČR se uskutečnila dne 8. dubna 2015 ve složení Vladimíra Dvořáková – předsedkyně, Josef Fusek, Pavel Höschl, Hana Marková, Aleš Dudáček, Květoslav Kramář, Veronika Kudrová, za sekretariát AK Jiří Smrčka, Martina Vidláková a za Studentskou komoru Rady vysokých škol Daniel Thibaud. Součástí návštěvy byla diskuse se zástupci vedení školy za přítomnosti vedoucích kateder a garantů studijních programů, dotazníkové šetření mezi studenty a nahlédnutí do studijní dokumentace a dalších podkladů.

AK konstatuje, že PA ČR vytvořila dobré pracovní podmínky pro její práci a poskytla profesionální součinnost.

1) Schopnost kritické reflexe vývoje na škole a schopnost přijímat adekvátní opatření

Sebehodnotící zpráva byla pečlivě zpracovaná, přehledně a uživatelsky vstřícně poskytla požadované informace v odpovídající struktuře a rozsahu. Převládá ovšem popisnost, analytická část je velmi stručná, slabá místa víceméně jen konstatovaná bez podstatnějších návrhů na řešení. Vize i strategické cíle jsou formulovány v souladu s postavením školy, ale jen ve velmi obecné rovině.

2) Akreditované studijní programy a vzdělávací činnost

PA ČR je státní vysokou školou a uskutečňuje studijní programy v oblasti bezpečnostně právní a v oblasti bezpečnostního managementu na příslušných fakultách. Fakulta bezpečnostního managementu zajišťuje výuku bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu *Veřejná správa* se studijním oborem *Bezpečnostní management ve veřejné správě*. Fakulta bezpečnostního práva má akreditován bakalářský studijní program *Bezpečnostně právní studia* se studijními obory *Bezpečnostně právní studia*, *Kriminalistika a další forenzní disciplíny* a *Policejní činnosti* a navazující magisterský studijní program *Bezpečnostně právní studia* se studijními obory *Bezpečnostně strategická studia* a *Policejní management a kriminalistika*. Ve všech navazujících magisterských studijních programech má vysoká škola oprávnění konat rigorózní zkoušky. Jako celoškolský je uskutečňován

doktorský studijní program *Bezpečnostně právní studia* se studijním oborem *Bezpečnostní management a kriminalistika*. PA ČR má rovněž oprávnění konat habilitační řízení v oboru *Bezpečnostní management a kriminalistika*.

K 31. říjnu 2014 studovalo na PA ČR celkem 2103 studentů, z toho 1421 na bakalářském stupni studia, 613 na magisterském stupni a 69 na doktorském stupni. Ve všech studijních programech a oborech kromě navazujícího magisterského studijního oboru *Bezpečnostně strategická studia* převažují studenti kombinované formy studia nad studii prezenčními, celkově jich jsou asi dvě třetiny. Zájem o studium ve všech studijních oborech výrazně převyšuje nabídku v obou formách studia, zejména však v prezenční formě. V akademickém roce 2014/2015 bylo ke studiu přijato pouze 916 uchazečů z 2948 přihlášených; za posledních pět let ale dochází k postupnému snižování počtu zájemců o studium, což odráží demografickou situaci v ČR.

Charakter oborů odpovídá zaměření a poslání vysoké školy, převaha kombinované formy je logická. Struktura oborů je odpovídající. Vzhledem k charakteru školy (státní vysoká škola, vůči níž vykonává působnost v souladu s § 95 zákona o vysokých školách Ministerstvo vnitra) koncepce odráží základní požadavky Ministerstva vnitra. Chybí ale propracovaná dlouhodobější koncepce, z čehož vyplývá i nevyjasněnost požadavků na počty studentů, jejich zaměření, případně vytváření nových oborů (např. kybernetická bezpečnost), v souvislosti s potřebou praxe zejména v oblasti vnitřní bezpečnosti státu. Dle vyjádření vedení školy je nová dlouhodobější koncepce projednávána s bezpečnostními sbory.

Škola realizuje programy celoživotního vzdělávání, z něhož ale nejsou uznávány kredity v akreditovaných studijních programech, stejně jako nejsou uznávány předměty ze vzdělávacích programů vyšších odborných škol. Uznávání zkoušek z jiných vysokých škol je upraveno ve studijním řádu, v případě zahraniční mobility (ERASMUS) je snaha o kompatibilitu a uznávání zkoušek.

Škola se pravidelně věnuje rozboru příčin studijní neúspěšnosti, sleduje také míru uplatnění absolventů, která je velmi vysoká. Je zřejmé, že obě veličiny (jak relativně vysoká neúspěšnost, tak uplatnitelnost absolventů) jsou významně ovlivněny skutečností, že vysoké procento studentů studuje při zaměstnání.

I když je kombinovaná forma studia zajištěna v souladu s akreditačními požadavky, bylo by vhodné, aby v rámci nastavování vnitřního systému zabezpečování kvality byla této formě studia věnována větší a dlouhodobá pozornost a pravidelně se rozvíjely a vyhodnocovaly studijní opory a e-learningové metody.

3) *Personální zabezpečení*

V sebehodnotící zprávě poskytla PA ČR množství údajů o personálním zabezpečení, ale chybí hlubší analýza, která by propojila rozbor věkové a kvalifikační struktury, odborného zaměření, výše úvazků, úvazků na jiných pracovištích s hlediskem perspektivy rozvoje jednotlivých oborů. V obecné rovině se dá konstatovat, že personální zabezpečení odpovídá požadavkům na akreditované studijní programy a jejich obory, lze ale konstatovat okruh problémů, který, pokud nebude v krátkodobém či střednědobém horizontu řešen, se odrazí v kumulaci nedostatků v činnosti vysoké školy. Jde zejména o věkovou strukturu (včetně garance některých studijních oborů) a kvalifikační strukturu (působení mladších docentů a profesorů na plný úvazek) akademických pracovníků, zabezpečení některých předmětů, které vstupují do státní závěrečné zkoušky (například ve studijním oboru Správní činnosti ve veřejné správě). PA ČR nemá povinnost vkládat údaje do Registru docentů a profesorů (vedeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy), což zhoršuje objektivitu při zjišťování skutkového stavu v řízeních ve věcech akreditací, neboť působení docentů a profesorů na PA ČR nelze touto formou doložit či ověřit. Zároveň je několik zaměstnanců PA ČR vedeno v Registru zaměstnanců vysokých škol ve Slovenské republice (který je veřejně přístupný). Bylo by vhodné, aby vedení školy a garanti příslušných oborů stav personálního zabezpečení ověřovali i prostřednictvím tohoto rejstříku.

4) *Tvůrčí, odborná a výzkumná činnost, mobilita a zahraniční spolupráce*

Tvůrčí činnost na PA ČR odpovídá požadavkům na bakalářské, magisterské i doktorské studium. Na škole jsou řešeny zejména resortní granty (Ministerstva vnitra), což odpovídá zaměření školy i jejímu zřizovateli. Škola má i mezinárodní grant rámcového programu EU (jeden odborný a jeden spíše rozvojový). Zcela chybějí granty GAČR, což souvisí s převládající orientací na aplikovaný výzkum, přičemž tyto granty nevyžadují kofinancování ze strany PA ČR, což v jiných případech může komplikovat podávání žádostí. Publikační aktivity jsou sice z hlediska množství dostatečné, ale jen málo z nich odpovídá požadavkům na uznání v rámci informačního systému výzkumu, experimentální vývoje a inovací a zveřejňování informací o výsledcích RIV. Převládají zejména články ve sbornících (české, slovenské, případně středoevropské), ve vlastním časopise nebo nakladatelství. Jen v malém množství se objevují významnější publikace vydávané na celostátní či kvalitní evropské

(světové) úrovni. Tomu odpovídají zahraniční publikace i mezinárodní spolupráce – převládá Slovensko, případně Polsko.

Vysoká škola má velmi omezené možnosti pro nastavení systému motivací podporující kvalitní publikační činnost. Jako státní vysoká škola (organizační jednotka státu) se řídí svazujícími rozpočtovými předpisy a na rozdíl od veřejných škol nemůže využít příjmy z výsledků v databázi RIV pro nastavení motivačního systému a další rozvoj specifického výzkumu. Chybějící motivační systém je komplikujícím faktorem pro kvalitativní posun z hlediska tvůrčí činnosti i kvalifikačního růstu akademického personálu středního věku. Tento problém nemůže škola sama řešit, je nutné hledat systémové řešení.

Mobilita studentů i vyučujících je v poměru k počtu studentů a akademických pracovníků relativně nízká; příčin je celá řada. Převaha studentů kombinované formy nesporně snižuje možnosti studentských výjezdů, zároveň ale mobilita závisí také na tom, jak dalece jsou rozvíjeny jazykové kompetence studentů a jaká je nabídka předmětů v cizích jazycích (zejména v angličtině). Vytvářením povinně volitelných či volitelných předmětů zejména v angličtině by se mohl navýšit počet přijíždějících studentů a čeští studenti by v nich získali určitou jazykovou jistotu a byli povzbuzeni k výjezdu. Lze také zvážit možné formy zvyšování mobility studentů v rámci organizování kombinovaného studia. Je také nutné systematicky rozvíjet okruh spolupracujících zahraničních institucí, zejména v západoevropském prostoru; v posledních letech lze v tomto směru zaznamenat pozitivní trendy.

5) Přijímání ke studiu, průběh a ukončování studia

Při návštěvě účelové pracovní skupiny na PA ČR bylo možné nahlédnout do systému evidence studia, který zároveň plní funkci matriky studentů dle § 95 odst. 6 zákona o vysokých školách. Informace o ověřování výsledků studia jsou evidovány dostatečně, v podobě, která umožňuje rozeznat uznané předměty a též ověřit zadání hodnocení a případně provedené změny. Těž u údajů vedených v matrice nebyly zjištěny nedostatky. K informacím o průběhu studia, jako i k informacím vedeným v matrice studentů, mají mít dle tvrzení vysoké školy studenti přístup prostřednictvím jim určeného webového rozhraní.

Byla provedena náhodná kontrola protokolů o státní závěrečné zkoušce. Protokoly obsahovaly všechny náležitosti včetně posudků ke kvalifikačním pracím, průběhu obhajob a ústních zkoušek i s podpisy členů komise, ovšem ne vždy plně čitelnými.

AK se neztotožňuje s vedením vysoké školy ohledně postupu při přijímání studentů na základě tzv. žádosti o přezkum (§ 50 odst. 7 zákona o vysokých školách), kdy původně negativní rozhodnutí bylo změněno, aniž by byl zjištěn rozpor se zákonem, vnitřním předpisem vysoké školy nebo její součástí nebo podmínkami stanovenými podle § 49 odst. 1 a 3 zákona o vysokých školách. Vedení vysoké školy svůj postup zdůvodnilo tím, že takto jsou přijímáni pouze „necivilní“ uchazeči, a to s ohledem na jejich pracovní výkon a požadavek jejich nadřízených, kteří mají zájem na kvalifikačním růstu svých pracovníků, a takovéto rozhodnutí s ohledem na postavení PA ČR považuje vedení vysoké školy za legitimní. PA ČR trvá na tom, že ve věci rozhodování o přezkumu „postupuje důsledně v souladu se zákonem“.

AK má také pochybnosti o právním titulu pro omezení počtu podaných přihlášek (přihlášku je možné podat pouze do jednoho studijního programu v rámci celé PA ČR), jakož i pro vybírání poplatků spojených s přijímacím řízením a se studiem (zákonem je upraveno pouze pro veřejné vysoké školy). Tyto postupy ale vycházejí z vyhlášek a doporučení Ministerstva vnitra, které by mělo zvážit, zda tyto postupy nejsou v rozporu s Listinou práv a svobod (zejména čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, dle něhož *každý může činit, co není zákonem zakázáno*, čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod, dle něhož *poplatky lze ukládat jen na základě zákona*).

6) Studenti a podmínky jejich studia

Dotazníkové šetření názorů studentů, včetně rozhovorů bylo uskutečněno v rovnoměrném zastoupení se studentkami a studenty obou fakult v bakalářských i navazujících magisterských studijních oborech, osloveni byli studující jak prezenční, tak i kombinované formy studia. Celkově frekventanti hodnotili vysokou školu i svůj vlastní studijní obor pozitivně, třebaže převážně neměli zkušenost se studiem na jiné vysoké škole. Žádný ze studentů se v rámci svého působení na PA ČR nesetkal s případem ukončení studia v době kratší, než je standardní doba studia. Očekávání studentů co do kvality jimi zvolená škola buď naplňuje, či dokonce předčí.

K výměnám vyučujících v průběhu semestru nedochází, nebo dochází jen ve výjimečných případech a bývají odůvodněné. Studenti uvádějí, že výuka v jimi studovaných oborech odpadá jen zřídka, avšak odpadne-li, je nahrazena pouze v některých případech. Konzultace s vyučujícími jsou možné v době vypsání konzultačních hodin, po předchozí domluvě i mimo tyto hodiny a také elektronicky či telefonicky. Organizace studia je z pohledu

studujících zcela bezproblémová – obsah výuky odpovídá sylabům, vždy jsou jasně stanoveny podmínky splnění předmětu a tyto jsou v průběhu semestru dodrženy. V průběhu zapisování na zkoušky však opakovaně dochází k výpadkům informačního systému z důvodu přetížení, na což si studenti stěžují. Vnitřní předpisy vysoké školy jsou studenty považovány za přehledné a dobře dostupné.

Nabídku volitelných předmětů studenti hodnotí jako dostatečnou. Hodnocení výuky probíhá buď formou předmětové ankety, nebo dotazníků distribuovaných necentrálně jednotlivými vyučujícími pro osobní zpětnou vazbu. Výsledky hodnocení však studenti neznají a nejsou si vědomi možnosti se s nimi seznámit. Za největší nedostatky ve studiu považují nevyhovující zázemí vysoké školy. Zejména se jedná o absenci volného připojení k síti internet formou wi-fi, které na škole provozuje soukromá firma za úplatu v podobě měsíčního paušálu, a nevyhovující ubytovací prostory. Vysoká škola přijala opatření k rozšíření ubytovací kapacity v rekonstruovaných budovách v areálu PA ČR.

Závěry:

PA ČR realizuje akreditované činnosti v souladu s udělenou akreditací a kvalita výuky a výzkumu odpovídá požadavkům na tyto akreditované činnosti. Ze střednědobého a dlouhodobějšího hlediska je nutné trvale zlepšovat personální zabezpečení, zejména s ohledem na věkovou a kvalifikační strukturu a zvyšovat kvalitu související výzkumné činnosti zejména s ohledem na kvalitu výstupů a rozšíření okruhu mezinárodní spolupráce. Je nutné pěstovat mobilitu jak studentů, tak akademických pracovníků, celkově je nutné zlepšovat jazykové vybavení studentů.

Do jisté míry se negativně projevuje neujasněná dlouhodobější vize a koncepce rozvoje PA ČR, která by měla být základní vzdělávací a výzkumnou institucí pro bezpečnostní složky státu. Týká se to jak stabilizace a ujasnění počtu přijímaných studentů, tak dalšího rozvoje studijních programů a výzkumných projektů v souvislosti s existujícími bezpečnostními hrozbami. V tomto smyslu je potřeba zlepšit komunikaci mezi Ministerstvem vnitra ČR a vedením vysoké školy.

Doporučení pro vysokou školu:

- 1) Vyvíjet aktivitu v získávání kvalitních partnerských institucí v zahraničí pro rozvoj mobility (studentské i akademických pracovníků).

- 2) Připravit povinně volitelné kurzy v angličtině, které by mohly přispět k navýšení počtu přijíždějících zahraničních studentů i k posílení jazykových kompetencí a jistoty českých studentů, a potažmo většímu zájmu vyjíždět do zahraničí.
- 3) Dlouhodobě sledovat a zlepšovat personální zabezpečení, věnovat pozornost zejména věkové a kvalifikační struktuře akademických pracovníků.
- 4) Pravidelně revidovat studijní opory pro kombinované studium, vytvářet podmínky pro jejich průběžné zkvalitňování.

Doporučení pro vysokou školu, jež je možné realizovat jen v součinnosti s dalšími orgány, zejména Ministerstvem vnitra:

- 5) Propracovat dlouhodobější koncepci rozvoje vysoké školy s ohledem na bezpečnostní rizika a potřeby bezpečnostních sborů.
- 6) Zlepšit technické podmínky (wifi, modernizace laboratorního zázemí).
- 7) Nastavit motivační systém pro zvyšování kvality publikační a tvůrčí činnosti (využití finančních prostředků z bodů v RIV pro další rozvoj vědecké činnosti podobně jako na veřejných vysokých školách – specifický výzkum).
- 8) Dbát na to, aby podmínky pro přijímání uchazečů ke studiu (omezení počtu podaných přihlášek) a rozhodování o přijetí ke studiu (zákonné důvody při rozhodování v přezkumném řízení) byly v souladu s právními předpisy a aby nedocházelo k nestandardním projevům, které by mohly zpochybnit legitimitu přijímání uchazečů ke studiu.
- 9) Vyjasnit zákonnost vybírání poplatků spojených s přijímacím řízením a se studiem (zákonem je explicitně upraveno pouze pro veřejné vysoké školy).
- 10) V maximálně možné míře připodobnit systém fungování vysoké školy systému, který je standardní na veřejných vysokých školách. K tomu je třeba reagovat na změny, které by měla přinést novela VŠ zákona, která s tímto na řadě míst počítá.

I když se na policejní vysoké škole vzdělávají odborníci zejména pro bezpečnostní sbory, mohou na nich studovat též studenti, kteří nejsou příslušníky nebo zaměstnanci bezpečnostního sboru. Policejní vysoká škola se dnes řídí požadavky Ministerstva vnitra při přijímání příslušníků Policie České republiky ve služebním poměru, nově se tak má stát i u všech uchazečů o studium, což bude to mít dopad i do celého přijímacího řízení, a na to je třeba se připravit. Bude nutné, aby i ministerstvo více dbalo - ve spolupráci s PA ČR - na dodržování akademických svobod a akademických

práv a na straně druhé usilovat též o převzetí povinností, které zákon dnes ukládá veřejným a soukromým vysokým školám (např. poskytovat údaje do Registru docentů a profesorů při zohlednění bezpečnostních rizik u pracovníků zvláštních bezpečnostních složek).

Závěry k akreditacím:

AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů do 31. 3. 2022.

Kontrola plnění závěrů a doporučení:

AK požaduje předložit v červnu 2018 kontrolní zprávu o plnění závěrů a doporučení z hodnotící zprávy.